

Οι πιο φονικές πυρκαγιές στην Ελλάδα

Με δεκάδες, ήδη, τους επιβεβαιωμένους νεκρούς και εκατοντάδες χιλιάδες τα καμένα στρέμματα δάσους, οι φωτιές που έπληξαν την Αττική, σε Κινέττα, Ραφήνα, Πεντέλη, Νέο Βουτζά και μια σειρά ακόμα περιοχές, «ξύπνησαν» μνήμες των καταστροφικών πυρκαγιών της Ηλείας του 2007, με τους 63 νεκρούς, αλλά και εκείνες του 2009 και πάλι στην Ανατολική Αττική που μπορεί να μην είχαν νεκρούς άφησαν όμως περισσότερα από 200.000 στρέμματα καμένα στην Ανατολική Αττική.

Περίπου το 30% των δασών της, έχει χάσει η Αττική από το 1981 ως σήμερα, με τις περισσότερες από τις φωτιές να εκδηλώνονται στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού, που δεχόταν και τη μεγαλύτερη «πίεση» για οικιστική ανάπτυξη.

Σύμφωνα με παλιότερη εργασία του δασοπόνου Κωνσταντίνου Καούκη, στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, η Αττική είναι η περιφέρεια της Ελλάδας που έχει πληρώσει το μεγαλύτερο τμήμα από πυρκαγιές, χάνοντας περισσότερο από το 1/3 των δασών της, ιδιαίτερα μετά τις πυρκαγιές το 2007, το 2009, το 2017 αλλά και τις φετινές. Στον σχετικό πίνακα, ακολουθούν με ποσοστά λίγο κάτω του 20% οι περιφέρειες Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, η Πελοπόννησος με 13% και η Δυτική Στερεά Ελλάδα με 9%.

Η βορειοανατολική Αττική, άρχισε να καίγεται σταδιακά από το 1982, όταν η πυρκαγιά στο Διόνυσο, άφησε πίσω της 13.500 στρέμματα δασικής έκτασης, αποτεφρωμένα. Παρά τα εκατομμύρια καμένα στρέμματα όμως και την επιβάρυνση που αυτά επιφέρουν στο περιβάλλον, είναι οι δεκάδες νεκροί των πυρκαγιών από το

2007 και έπειτα που τις διατηρούν στις μνήμες όλων, ανεξίτηλα και με τα πιο «μελανά χρώματα».

Το 2007, κυρίως τον Αύγουστο, κάηκαν 268.834 εκτάρια γης, με αποτέλεσμα τον θάνατο 63 ανθρώπων, σε Ηλεία, Αττική και Εύβοια. Αντίστοιχα, κάηκαν 1.500 σπίτια και 6.000 άνθρωποι έμειναν χωρίς στέγη.

Δυο χρόνια αργότερα, το 2009, μπορεί να μην υπήρξαν θύματα, όμως οι φωτιές σε Ανατολική και Δυτική Αττική, άφησαν πίσω τους σχεδόν 250.000 στρέμματα καμένα και επρόκειτο για την μεγαλύτερη πυρκαγιά που γνώρισε ποτέ ο νομός Αττικής.

Η τραγωδία του 2007 και η πολιτική της διαχείρισης

Το φονικότερο χτύπημα από τη μεγάλη καταστροφή του Αυγούστου του 2007, συντελέστηκε στο Νομό Ηλείας. Η φωτιά εκδηλώθηκε τις πρωινές ώρες της 24ης Αυγούστου, στη Ζαχάρω. Το πόρινο μέτωπο στο νομό Ηλείας κατέστρεψε έκταση μεγαλύτερη από 100 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Τα χωριά Γεράκι, Αμαλιάδας, Κρέστενα, Γρόλλος, Καϊάφα, Νεοχώρι, Βρεστό, Καλλιθέα, Σάμικο, Πλατιάνα, ο Δήμος Ζαχάρως, η Ανδρίτσαινα, η Κλινδία, το Μουζάκι, το Φανάρι, Μπεντένι Ηλείας και πλειάδα μικρότερων οικισμών επλήγησαν, καταστρέφοντας δασικές και οικιστικές εκτάσεις. Ακόμα, απειλούσε μέχρι και τον αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας.

Συνολικά 63 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Κάηκαν συνολικά 147 χωριά, περισσότερα από 30.000 ζώα, σχεδόν 1 εκατομμύριο στρέμματα δάσους και καλλιεργήσιμων εκτάσεων, 180 σπίτια κάηκαν ολοσχερώς και άλλα 350 υπέστησαν σοβαρότατες ζημιές.

Σε όλα τα γραπτά σχετικά με την πενταετία Καραμανλή (2004-2009), οι φωτιές του 2007, περιγράφονταν από συνεργάτες τους, ως μια από τις δυσκολότερες και χειρότερες στιγμές της θητείας του τότε πρωθυπουργού.

Για «ανείπωτη εθνική τραγωδία» έκανε λόγο τότε ο πρωθυπουργός, ενώ στην ιστορία έχουν μείνει οι φράσεις του τότε υπουργού Δημόσιας Τάξης, Βύρωνα Πολύδωρα, περί «ασύμμετρης απειλής» -φράση που χρησιμοποιήθηκε και στις πρώτες δηλώσεις του Αλέξη Τσίπρα - όσο και τα περί «Στρατηγού Ανέμου» που δυσκόλευε το έργο της κατάσβεσης.

Τόσο ο Βύρων Πολύδωρας, όσο και ο τότε εκπρόσωπος Τύπου της κυβέρνησης, αργότερα έκαναν λόγο ακόμα και για τουρκικό δάκτυλο πίσω από τις εκτεταμένες φωτιές. «Τόσες πολλές εστίες φωτιάς την ίδια ώρα σε τόσα μέρη της χώρας δεν μπορεί να είναι σύμπτωση» έλεγε τότε ο Κώστας Καραμανλής. Άλλα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας, «έβλεπαν» μάλιστα πίσω από τις φωτιές ακόμα και το... ΠΑΣΟΚ. Το περίφημο «το πράσινο καίει το πράσινο».

Το υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ζητούσε μάλιστα τότε πληροφορίες έναντι μεγάλη χρηματικής αμοιβής για την «αποκάλυψη και σύλληψη μελών εγκληματικής οργάνωσης». Την τεράστια καταστροφή ακολούθησε η προκήρυξη της κυβέρνησης - βρισκόμασταν άλλωστε και επίσημα σε προεκλογική- για αποζημίωση 3.000 ευρώ, άμεσα, χωρίς προϋποθέσεις σε κάθε πυρόπληκτο με μια απλή υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος. Απόλυτα φυσιολογικά το συγκεκριμένο μέτρα, έγινε «βούτυρο στο ψωμί» των επιτήδειων που δεν είχαν καμία ζημιά από τις πυρκαγιές, έσπευσαν όμως να καρπωθούν το ποσό.

Η Αστυνομία μάλιστα, προχώρησε άμεσα σε συλλήψεις τέτοιων επιτήδειων. Περίπου 1500 άνθρωποι, αναγκάστηκαν τότε να επιστρέψουν τα χρήματα της κρατικής βοήθειας καθώς δεν μπορούσαν να χαρακτηριστούν «πυρόπληκτοι».

Για την τεράστια καταστροφή δεν αποδείχτηκε τελικώς, κανένας ξένος ή εγχώριος δάκτυλος.

Για την πυρκαγιά ένοχοι κρίθηκαν οι Χαράλαμπος Καφύρας, πρώην νομάρχης Ηλείας, Πανταζής Χρονόπουλος, πρώην δήμαρχος Ζαχάρω, Παναγιώτης Τσούρας, ο πρώην πυροφύλακας Μίνθης για αμέλεια λήψης των αναγκαίων μέτρων και για έλλειψη της αναγκαίας προσοχής σχετικά με τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων αποφυγής πυρκαγιάς, από την οποία προκληθήκαν θάνατοι, αλλά και μια 84χρονη για πρόκληση εμπρησμού. Οι ποινές που επιβλήθηκαν ήταν 10 ετών για κάθε κατηγορούμενο, τα οποία ήταν εξαγοράσιμα για 5€ την ημέρα.

Παρά το σοκ των πολιτών και την οργή σε βάρος του πολιτικού προσωπικού, η Νέα Δημοκρατία, κέρδισε τις εκλογές του Σεπτεμβρίου.

Η μεγαλύτερη πυρκαγιά στην Αττική το 2009

Θύμα και πάλι η ανατολική Αττική και οι κάτοικοί της. Η μεγάλη πυρκαγιά, ξεκίνησε στις 21 Αυγούστου, από την περιοχή του Γραμματικού είχε διάρκεια τεσσάρων ημερών και έκαψε συνολικά 210.000 στρέμματα, κυρίως πευκοδάσους. Η πυρκαγιά επεκτάθηκε σε ολόκληρη την βορειοανατολική Αττική, από την περιοχή του Γραμματικού και του Μαραθώνα, μέχρι το Πικέρμι και την Παλλήνη, καίγοντας στο ενδιάμεσο, τμήμα της Πεντέλης στην περιοχή του Διονύσου. Η πυρκαγιά αυτή είναι η μεγαλύτερη που έχει γνωρίσει ποτέ ο νομός Αττικής. Παράλληλα μία άλλη μεγάλη πυρκαγιά στην δυτική Αττική έκαψε μεγάλο μέρος των δυτικών πλαγιών του Κιθαιρώνα και έφτασε μέχρι το Πόρτο Γερμενό.

Ενισχυόμενη από τους δυνατούς ανέμους, κατευθύνθηκε νοτιότερα και έφτασε το βράδυ του Σαββάτου στα όρια του Αγίου Στεφάνου, της Άνοιξης, της Σταμάτας, της Ροδόπολης και του Διονύσου, ενώ από την Κυριακή 23 Αυγούστου η φωτιά πέρασε στην νότια πλευρά της Πεντέλης και έφτασε να καίει σπίτια στο Ντράφι, την Παλαιά Πεντέλη, την Ανθούσα, το Πικέρμι και την Παλλήνη. Χαρακτηριστικά εκκενώθηκαν περιοχές όπως ο Άγιος Στέφανος, η Πεντέλη, δύο νοσοκομεία και κατασκηνώσεις.

Σε ισχύ τέθηκε ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από σχετική απόφαση της Κομισιόν.

Ιταλία, Γαλλία, Κύπρος, Αυστρία και Βουλγαρία υποσχέθηκαν συνδρομή με αεροσκάφη, ελικόπτερα, προσωπικό και λοιπά τεχνικά μέσα. Με την συνδρομή των επιπλέον δυνάμεων η πυρκαγιά τέθηκε υπό έλεγχο μέχρι τη Δευτέρα 24 Αυγούστου. Η πυρκαγιά κατέκαψε συνολικά 210.000 στρέμματα, κυρίως πευκοδάσους.

Η Πυρκαγιά στην Δυτική Αττική ξεκίνησε από την περιοχή των Λεύκτρων του δήμου Πλαταιών, παράλληλα με την μεγάλη πυρκαγιά στην Ανατολική Αττική.

Οι δυνατοί άνεμοι την κατεύθυναν νοτιοανατολικά και έφτασε να καίει τις ανατολικές πλαγιές του Κιθαιρώνα, πάνω από τους παραθαλάσσιους οικισμούς Άγιος Βασίλειος και Πόρτο Γερμενό. Η πυρκαγιά αυτή αντιμετωπίστηκε οριστικά μία μέρα μετά την κατάσβεση της πυρκαγιάς στην ανατολική Αττική και αφού είχε κάψει 35.000 στρέμματα, κυρίως πευκοδάσους.